

Justiits- ja Digiministri määruse „Justiitsministri 30. märtsi 2011. a määruse „Valveaja eest prokuröridele lisatasu maksmise kord ja juhud“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määruse eelnõuga nähakse ette võimalus maksta Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri prokurörile valveaja eest lisatasu, kui ta on töövälisel ajal kättesaadav ettenägematute või edasilükkamatute teenistusülesannete täitmiseks.

Ettevõtjate ega inimeste halduskoormust eelnõuga kavandatud muudatus ei mõjuta.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud ning õigusekspertiisi teinud Justiits- ja Digiministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna kriminaalkoostöö ja õigusloome talituse nõunik Einar Hillep (tel 5199 2448, e-post einar.hillep@justdigi.ee) ja Riigiprokuratuuri haldusdirektor Mario Metsoja (tel 5323 1990, e-post mario.metsoja@prokuratuur.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Aili Sandre (aili.sandre@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga on kavandatud muuta justiitsministri 30. märtsi 2011. a määruse nr 19 „Valveaja eest prokuröridele lisatasu maksmise kord ja juhud“ redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 26.01.2018, 22. Eelnõu ei ole seotud teiste menetluses olevate eelnõudega, VVTP-ga ega ka EL õigusega.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Justiitsministri 30. märtsi 2011. a määruse nr 19 kohaselt saab prokuratuur lisatasu maksta kuni 14 prokurörile. Kui Riigiprokuratuuris või mõnes ringkonnaprokuratuuris on samal ajal valves rohkem kui muudetavas määruse § 2 lõikes 1 sätestatud arv prokuröre, jaguneb määruse § 3 kohaselt arvatud lisatasu vastavas prokuratuuris tegelikult valves olevate prokuröride vahel.

Prokurörid valvavad rotatsiooni põhimõttel ja üks prokurör valvab enamasti järjest nädal aega ehk 168 tundi (sh tööaeg, mida ei loeta eelnõu tähenduses valveajaks). Prokuratuuriseaduse § 22² lõike 3 kohaselt makstakse valveaja eest lisatasu kuni kümme protsenti prokuröri ametipalgast. Lisatasu maksmise korra ja juhud kehtestab justiits- ja digiminister määrusega.

Valvetasu makstakse valves olevatele prokuröridele, kes on riigi peaprokuröri poolt kinnitatud valvegraafiku alusel töövälisel ajal kättesaadavad ettenägematute või edasilükkamatute teenistusülesannete täitmiseks.

Kui prokurör kutsutakse valveajal tööle reaalseid toiminguid tegema, siis see osa loetakse ProKS-i § 22² lõike 5 alusel tööajaks. Juhindudes avaliku teenistuse seaduse § 39 lõikest 6 hüvitab ametiasutus ületunnitöö, makstes ametnikule 1,5-kordset põhipalka või võimaldades ametniku taotlusel talle vaba aega ületunnitööga võrdses ulatuses.

Eelnõu § 1 punktis 1 nähakse ette määruse § 2 (valveaja eest lisatasu maksmiseks ettenähtud prokuröride arv) lõike 1 muutmise. Lõike 1 punkti 2 kohaselt on Lõuna Ringkonnaprokuratuuris valveks ettenähtud kuni kolm prokuröri ametikohta. Muudatusega vähendatakse seda ametikohtade arvu ühe võrra ehk edaspidi on ette nähtud kuni kaks prokuröri ametikohta. Kohtade arvu vähendatakse Lõuna Ringkonnaprokuratuuris seetõttu, et pikka aega on olnud üks sealne valveprokuröri koht täitmata ning ei ole ette näha ka täitmisvajadust.

Eelnõu § 1 punktiga 2 täiendatakse määruse § 2 lõiget 2 punktiga 6. Selle kohaselt on edaspidi Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuris (MKRP) valveks ette nähtud üks prokuröri ametikoht.

MKRP loodi 1. märtsil 2024. a.¹ Ringkonnaprokuratuuri eesmärgid on suurendada majandus- ja korruptsioonikuritegude menetlemise efektiivsust ning juhtida tõhusamalt kriminaalasjade lahendamiseks vajaliku ressursi jaotamist ja kasutamist. Muutunud õigusruum ja uute probleemide esiletõus nõuab fookustatud meeskondlikku lähenemist. Muudatus võimaldab moodustada majandus- ja korruptsioonikuritegude menetlemisel meeskondi, jagada süsteemsemalt erialaspetsiifilisi kogemusi ja ühtlustada praktikat ning prokuröride töökoormust.

Kehtivas valveaja määruuses uut ringkonnaprokuratuuri § 2 loetelus ei ole. Vajadus on aga olemas. MKRP valveprokuröri ülesandeks saab mh olema katta puuduolev lüli viimasel ajal oluliseks muutunud piiriüleste sularahakullerite tabamisele reageerimise menetlusahelas (potentsiaalsed rahapesukaasused). Kokkuvõttes mõjutab suutlikkus reageerida rahapesuasjadele kogu uurimisahelat.

Prokuröridele valveaja eest makstava lisatasu suuruseks on üheksa protsenti abiprokuröri minimaalsest ametipalgast. Lisatasu valvetunni eest on alates 1. aprillist 2026 **1,76 eurot**.

Abiprokuröri minimaalne ametipalk on **3304,54 eurot**. See on saadud järgmiselt.

Kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seaduse (KRAPS) § 1 kohaselt on seaduses nimetatud kõrgemate riigiteenijate ametipalk § 2 lõikes 1 nimetatud kõrgeima palgamäära, lõikes 2 nimetatud kõrgeima palgamäära indeksi ning §-s 3 sätestatud koefitsiendi korrutis.

KRAPS-i järgi indekseeritakse kõrgemate riigiteenijate kõrgeim palgamäär iga kalendriaasta 1. aprilliks kõrgeima palgamäära indeksiga. Indeksi väärtus on 50 protsenti tarbijahinnaindeksi aastase muutuse ja sotsiaalmaksu laekumise aastase muutuse aritmeetilisest keskmisest. Indeksit väljendatakse täpsusega kolm kohta pärast koma.

KRAPS-i § 2 lõike 1 kohaselt on kõrgemate riigiteenijate kõrgeim palgamäär 5200 eurot. KRAPS-i § 2 lõike 2 kohaselt loetakse konkreetse aasta kõrgeimaks palgamääraks eelmisel aastal indekseerimise tulemusel saadud kõrgeim palgamäär. 1. aprillist 2026. a kehtiva indeksi väärtus on 1,053 ja ajutise kõrgeima palgamäära indeksi väärtus on 1,027. (Selle alusel on 1. aprillist 2026 kõrgeim indekseeritud palgamäär 10239,71 eurot ning ajutine kõrgeim palgamäär 9256,41 eurot). KRAPS-i § 3 lõike 8¹ alusel on riigi peaprokuröri ametipalga koefitsient 0,85.

Seega on riigi peaprokuröri ametipalk 7867,95 eurot (9256,41 eurot x 0,85) ProKS-i § 22 lõike 2 punkti 6 kohaselt on ringkonnaprokuröri ametipalk seotud riigi peaprokuröri ametipalgaga, olles 70 protsenti riigi peaprokuröri ametipalgast ehk siis 5507,57 eurot. ProKS-i § 22 lõike 3 kohaselt peab abiprokuröri palk olema minimaalselt 60 protsenti ringkonnaprokuröri ametipalgast, st on 3304,54 eurot.

Kuupalgast tunnipalga väljaarvutamisel lähtutakse keskmisest töötundide arvust kuus (mitte tegelikest töötundidest kuus), mis on 169 tundi (ühes kuus on keskmiselt 21,125 tööpäeva, mis korrutades 8-ga teebki keskmiselt 169 tundi).

Seega on tunnitasu $3304,54 / 169 \cdot 9\% = 1,76$ eurot.

Abiprokuröri ametipalk alates 1. aprill 2026	Protsent	Tundide arv kuus	Tunnitasu
3304,54	9%	169	1,76

Keskmiselt on ühes nädalas 128 valvetundi, riiklike pühade ajal on nädala valvetundide arv suurem.

¹ [Vabariigi Valitsuse 26. veebruari 2004. a määruse nr 46 „Ringkonnaprokuratuuride asukoha ja tööpiirkonna kehtestamine” muutmine-Riigi Teataja.](#)

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määruse sihtrühma kuuluvad kõik prokurörid. MKRP struktuuris on koos juhtivprokuröri ning vanemprokuröridega ettenähtud 37 ametikohta. Muudatusega kaasnev mõju on oluline eelkõige kohtueelse kriminaalmenetluse kiire läbiviimise vaatepunktist lähtudes. Samuti aitab muudatus paremini tagada riikliku süüdistuse esitamist kohtus, annab prokuröridele suurema kindluse ja rahalise tagatise nende vaba aja riigi hüvanguks kasutamise hüvitamiseks.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Määrusest tulenev mõju eelarvele on 2026. aasta arvestuses ca 162 000 eurot aastas ning ühes kuus 13 500 eurot, mis kaetakse olemasolevatest prokuratuurile eraldatud eelarvelistest vahenditest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Haldusmenetluse seaduse² § 93 lõike 2 järgi jõustub määrus kolmandal päeval pärast kehtivas korras avaldamist. MKRP-s saab valveaega rakendada kohe pärast määruse jõustumist.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu reguleerib üksnes Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisalasse kuuluvat küsimust ning seetõttu seda teistele ministeeriumitele kooskõlastamiseks ei esitata.

² [Haldusmenetluse seadus-Riigi Teataja](#)